

Ikke lett å selge likkister s

BEGRAVELSE: Oppfinner mener Norge trenger et større mangfold av kister.

✂ Jarle Kallestad

✉ jarle@dagen.no

Bård Løvteit (62) er mest kjent for oppfinnelsen Auto Sock, en snøsokk i tekstil som man trer på bildekk for å unngå at hjulene spinner på glatta.

For sju-åtte år siden fikk han idéen til noe helt annet. Løvteit hadde sett seg lei på at alle likkister ser helt like ut og at begravelsesbyråene tar hele regionen på begravelser. Han har en hønseplukke med kirken også.

Men det handlet også om hans personlige forhold til døden.

Under utviklingen av ideen trakk han seg tilbake på øya Ona i havet på mørekysten. Her la han seg i en selvlaget kiste i det han kaller et «nærme meg døden-prosjekt».

Med på laget i utviklingen av nye likkister hadde han Einar Hareide, en av Norges fremste industridesignere og mest kjent som sjefdesigner hos svenske Saab.

Resultatet ble kister som ser ganske annerledes ut enn de du

vanligvis ser i begravelser. En urne laget i gran er også med i produktspekteret til Løvteits selskap Norgeskisten. Den har fått plass på den permanente utstillingen som åpner på Nasjonalmuseet senere i år.

Likkiste som byggesett er produktet Løvteit har fått mest oppmerksomhet rundt. Det leveres i ti deler av tre – inkludert 18 skruer. Produktene lages hos Aanesland fabrikk i Lilleland.

I markedsføringen viser Løvteit fram en kiste som er malt av de pårørende – i mange farger.

– Det fargerike fellesskapet uteblir gjerne i møte med døden, resonnerer han.

LITEN OMSETNING

Oppfinneren er daglig leder i Norgeskisten. Han medgir at omsetningen har gått tregt, men vegrer seg mot å gå ut med et salgstill.

Regnskapstall på proff.no

viser at selskapet knapt tjener penger – og som Løvteit selv antyder lakonisk: Utgiftene til regnskapsfører står ikke i forhold til inntektene. Selskapet holder til på Sætre i Asker kommune.

– Det er nesten så jeg ... ja, nei, jeg vet ikke hvordan dette skal gå, sier han.

– Det er nesten så du gir opp hele kisteprosjektet?

– Nei, nei! Det har kanskje ikke vært noen salgssuksess, men jeg gir meg aldri, sier Løvteit med ettertrykk.

De aller fleste begravelser i Norge er det begravelsesbyråene som tar hånd om. Løvteit, som selv sier han er «knyttet til kirken», mener Den norske kirke har vært «et effektivt verktøy for å monopolisere» moderne norsk gravferdsskikk.

– Det trengs en vekkelse i kirken når det kommer til gravferd, sier han.

– Hva mener du med det?

– Det første som skjer når en

MONTERING: Norgeskisten har laget en film som viser hvordan du setter sammen deres byggesett. Foto: Norgeskisten

● Den norske kirke viser betydelig grad av humanitet når det kommer til dåp og alle mulige slags vielser. Når det kommer til gravferd, har de feiget ut.

Bård Løvteit, oppfinner

pårørende ringer til kirkekontoret etter et dødsfall, er gjerne at man blir henvist direkte til byrået. Og byrået sitter der med kalenderen til presten og nøkkelen til kjølerommet og foretar sine kalkyler.

– VANSKELIG Å VÆRE EN LITEN AKTØR

Løvteit skjønner ikke at kirken har gitt fra seg døden til store kommersielle aktører, som i dag er organisert i kjeder – akkurat som i matvarebransjen.

om byggesett

BYGGESETT: Likkiste som byggesett leveres i ti deler av tre – inkludert 18 skruer.

Foto: Norgeskisten / YouTube

OPPFINNER: Bård Løvteit er glad i gran. Både kistene og urnene hans blir laget i dette treslaget.

Foto: Privat

BYRÅSAK: Anne Bjordal Jønsson er leder for Gravplassmyndigheten i Bergen. Hun sier det er svært sjelden at pårørende bestiller begravelser. Det skjer nesten alltid gjennom gravferdsbyråene.

Foto: Bergen kirkelige fellesråd

– Den norske kirke viser betydelig grad av humanitet når det kommer til dåp og alle mulige slags vielser. Når det kommer til gravferd, har de feiget ut, hevder han.

– *Skylder du nå på andre for at produktet ditt ikke har slått an?*

– Vi har kanskje ikke vært gode nok på markedsføring, men det er veldig vanskelig å være en liten aktør slik gravferder blir lagt opp i Norge i dag, svarer han.

Anne Bjordal Jønsson er leder for Gravplassmyndigheten i Bergen. Hun bekrefter at etterlatte svært sjelden bestiller gravferd eller kremasjon.

Henvendelsene kommer nesten uten unntak fra begravelsesbyråene.

– Vi fører ikke nøyaktig statistikk, men vi snakker om én til to henvendelser i løpet av et år fra pårørende som ønsker å gjøre hele eller deler av bestillingen eller gravferden selv. Og vanligvis har vi litt over 2000 begravelser i Bergen i året, sier Jønsson.

KAN LAGE KISTE SELV

Hun legger til at de ikke registrerer hvor mange oppgaver byråene utfører ved den enkel-

te gravferd. Den enkleste varianten er at byrået besørger båretransport og ordner formalitetene i forhold til det offentlige.

– Jeg tror mange ikke er klar over at de kan gjøre mer selv. Det trengs litt folkeopplysning, sier leder for Gravplassmyndigheten, som forteller at de har laget en veileder med praktiske opplysninger for hvordan man kan ordne det meste uten å gå veien om et byrå.

– *Kan man skaffe kiste selv, eller lage en, eller må dette også gå via et byrå?*

– Det er ingen regler som sier at man ikke kan lage egen kiste, så lenge kravene til kiste i gravplassforskriften er oppfylt. Oppbevaring og transport av avdøde er imidlertid den delen av gravferden som er vanskeligst å ta seg av selv, da den døde må oppbevares kjølig og transporteres i henhold til gjeldende forskrift, svarer Jønsson.

Hun legger til at Gravplassmyndighetens bærerom tilbys også til pårørende som eventuelt ordner dette uten byrå.

– Det er heller ikke noe i veien for at man selv kan ordne med kisten selv om man velger

å bruke begravelsesbyrå, sier hun.

– GOD SORGBEARBEIDING Å DELTA AKTIVT

Jønsson sier en kan spare penger på en «gjør det selv-begravelse».

– Det er også god sorgbearbeiding å delta aktivt i de ulike oppgavene som skal utføres i forkant av og under en begravelse, sier hun.

Likevel har hun stor forståelse for at mange velger den enkle løsningen det er å la et byrå ta «hele pakken» fra utfylling av dokumenter, transport, stell av den døde, innkjøp av blomster, avtale med prest, sanger og musiker og trykking av program.

TIDSPRESS

Hennes hovedinntrykk er at byråene gjør en god jobb og legger til rette for fleksible løsninger der pårørende får sette sitt preg på seremonien.

– Man har også et visst tidspress på seg. Gravferd eller kremasjon må ifølge loven finne sted senest ti virkedager etter dødsfallet. Det kan også være en forklaring på at de fleste etterlatte overlater jobben til et byrå, mener Jønsson.

KOMMER SNART

Syng med

Kirke
røttene

PRIS KR
199

Vesle og Fredo er veldig glad i sang og musikk. Her er 20 av sangene fra film og teater. Hver sang har en QR-kode, slik at du kan høre sangen og syng med.

KIRKEROTTENE
OG LEA MUS SKAL
UT PÅ TURNÉ!

Har dere lyst på besøk?
Forestillingene passer for barn mellom tre og seks år.

Ledige datoer på iko.no

iko

